

Zákon 320/2001 Sb. o finanční kontrole versus zákon 340/2015 Sb., o registru smluv

Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i., zpracovalo odůvodněnou odpověď na níže uvedenou otázku.

Lze za příklad neoprávněného použití, zadržení, ztráty nebo poškození veřejných prostředků podle § 22 odst. 5 písm. b) zákona o finanční kontrole považovat plnění ze smlouvy zrušené podle § 7 odst. 1 zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv?

1. Podle § 22 odst. 5 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě (zákon o finanční kontrole), informují kontrolní orgány o závažných zjištěních z vykonaných finančních kontrol Ministerstvo financí nejpozději do 1 měsíce od ukončení finanční kontroly, přičemž podle písmene b) tohoto ustanovení se za závažné zjištění považuje zjištění neoprávněného použití, zadržení, ztráty nebo poškození veřejných prostředků v hodnotě přesahující 300 000 Kč.

Podle § 7 odst. 1 zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv, nebyla-li smlouva, na niž se vztahuje povinnost uveřejnění prostřednictvím registru smluv, uveřejněna prostřednictvím registru smluv ani do tří měsíců ode dne, kdy byla uzavřena, platí, že je zrušena od počátku.

2. Zákon o registru smluv stanoví v § 7 odst. 1 sankci za neuveřejnění smlouvy, která podle tohoto zákona měla být uveřejněna do 3 měsíců ode dne jejího uzavření v registru smluv, a to v podobě zrušení této smlouvy od jejího samého počátku.

Bude-li z této smlouvy zrušené přímo ze zákona plněno, pak půjde beze vší pochybnosti o neoprávněné použití veřejných prostředků, neboť pro takové plnění chybí právní důvod. Půjde-li tedy o plnění z této zrušené smlouvy v hodnotě přesahující 300 000 Kč, půjde o příklad neoprávněného použití veřejných prostředků, s nímž se spojuje povinnost kontrolních orgánů vykonávajících finanční kontrolu informovat Ministerstvo financí o závažných zjištěních z vykonaných finančních kontrol podle § 22 odst. 5 písm. b) zákona o finanční kontrole.

Na tomto závěru nemění nic ani určitá nejasnost (diskutovaná např. v komentářové literatuře k zákonu o registru smluv) v tom, zda uzavřená smlouva, která byla ze zákona zrušena od počátku proto, že nebyla ve stanovené lhůtě uveřejněna prostřednictvím registru smluv, má povahu zdánlivého právního jednání ve smyslu občanského zákoníku, anebo zda jde o její absolutní neplatnost. Je totiž mimo pochybnost, že tak jako tak ze zrušené smlouvy nemělo být plněno, neboť tím, že smlouva byla přímo ze zákona zrušena od samého počátku, nestala se nikdy právním titulem pro plnění.

Zpracovali:

JUDr. Květoslav Kramář, Ph.D.
JUDr. Miloslava Hálová, Ph.D.